

ద స ర వి డూ ర లు

అల్లొబరు సెలవులు. కాలేజీలో క్వాడర్టీ పరీక్షలైపోయి శ్రమపడిన ప్రాణాలు కుదుటపడ్డాన్ని చలని దినాలు. భానా ముగించి అపీ యివీ మేగజెస్టు తిరగేస్తూ అలానే పడి నిద్రపోయాను. పగటినిద్ర పనికిరాదంటూకే కానీ, సుఖపడ్డానికి తెలిసి వాళ్ళనే మాటలని! సెలవురోజులో, మధ్యాహ్నంపూట 'భేవు' మని త్రేన్చి మేను వాల్చి, యేదో ఓ చెత్తపు సకం తిరగేస్తూ తెలికుండానే నిద్రపోవడంలోని మనా అనుభవించేవార్లకే తెలియాలి!

అలా ఎంతసేపు నిద్రపోయానో తెలిసు. ఇంతలో 'ధాం ధా' మ్యూని మొదట చాలా దూరంగా పోను పోను బ్రహ్మాండం బ్రహ్మలయ్యేలా వినిపించేసరికి చివాల్నా లేచాను. "ఒరే! ఆబ్యాం...! ఒరేయ్!...అయినా యిదేనిద్రబ్యా. చదువుకు నే పట్టలు వేళా పాళా లేకుండా?... రేయ్!..."

"అఆ...! కాంతించండి కాంతించండి!" అంటూ తలుపుతీశాను నిద్రమత్తులో తడలకుతూ.

"అదేం నిద్రరా మరినూ? ఘంటసేవ ట్నించీ తిలుపులు పగలగొట్టుంటే ఓకట్టు కుంభకర్ణుడికి..."

"అగండాగండి. మా మేనమామనంగతి

చెప్తున్నారల్లేవుంది!" అంటూ ఓ జోకో వెలిగించాను.

"ఏద్యావో! పద పద, నీ గనొక్కటే మిగిలింది. గోడలకి వెలవేమూలి. పనివాళ్ళలా కాచుకోసున్నారు" నిద్రకండ్లను నులుముళాని చూస్తున్నకదా ఇల్లంతా కురుక్షేత్రంలా వుంది. ఎక్కడి సామన్లక్కడ - ఓపక్క యిల్లు కడుగుతున్నారు. మగోపక్క పిండి ముగ్గులు తీరుస్తూంది, బ్యామెట్రిలో డస్కర్కయిన చిటిచెల్లెలు! తమ్ముడు నిచ్చిన

కేసరి

పట్టుకోసుంటే నానృ పైకెక్కి చాలా తమాషాగా బేలెస్సుచేస్తూ మేకు గోడలోకి దిగేసి పటాలు తిగిలిస్తూన్నాడు హాలో - నాకు పట్టరాని నవ్వుచ్చింది ఆయన భంగిమలు చూస్తూంటే! - పంచ విగించి బిళ్లగోచీ పైటి కట్టాడు - చొక్కా చేతులు బాగా మడిచాడు పైకి - పటాలు గోడలకి తిగించడాని కవ్వరికి తెలిదనీ, అదో ప్రత్యేకమైన సైన్సని మొదట్నొచ్చి కూడా ఆయన సిద్ధాంతం! ఘర్కన సవ్యసరికి నా తల్తాయన తిరిగి చూచాడు. ఆ చూడ్డంలో చెల్లి అందిస్తూన్న

పటం కాస్త పట్టు తప్పింది. పటం కింద పడుందన్న గాబరాలో రెండో చేతిలోని సులైకూడా తప్పి ముందర పటం, దానిమీద సులై పడ్డాయి. దీంతో చెల్లాయ్ కెవ్వమని దూరంగా గొంతింది. తమ్ముడు నిచ్చెన్ను వసల్లేదు కానీ వదిల్పంత పని చేశాడు!

"అమ్మా! అమ్మా! చాలైండి మీ నిర్యాకం!...మీరూ కింద పడేయ! వాళ్ళ నెల్లివ అవి పడుంటే ఇంకేమన్నా వుందా? ...ఏమే, మీ కేమైనా తిగిలింజేటిటి గాజు పెంకులు?...చు చ్చు! మంచి పటాన్ని తగలేశారు" అంటూ నాన్నను చల్లగా చీవాట్లు పెద్దూందన్ను.

"చాలాల్లే అటే వాగకు!...నీకుతురు చక్కా అందిస్తేగా? నానాగ్గా కులుకుతూ అందిపం ఆయ్!..." అని చెల్లాయ్మీద రుద్దేదానికి చూస్తూంటే,

"అదుగో యిందుకేమ్యా నేనొక్క పని చేయును నాన్నుంటే, ప్రతిదీ నామీదికి తెస్తాడు" అంటూ నెల్లి అమ్మ దగ్గర కుంక చెట్టుకుంది, తెమ్మకున్న కన్నీళ్లు తుడుచు కుంటూ.

"చాలేండి ఆడలేక మరెలమీద పడ్డారట ..." నాన్న బిక్క మొగంతో కిందికి దిగాడు.

"బేన్నాన్నా! పటాలు వేలగట్టడం నిజంగా ఓ ఆర్ట్!" అన్నాను, మహా తెలివిగా మొగం పెట్టి.

నాన్న మొగం మింతైంది "ఎలా వుందిరాయివుడు?" అన్నా రుతానాంగా నాతట్టు తిరిగి.

"నా మొహంలా వుంది! ఒకటి ఎగుడు, ఒకటి దిగుడు" అందమ్మ చురుగ్గా. నాన్నే పని చేసి నా చులకవ చేయడం అమ్మకొసరదా! ఈ ఆడవాళ్లే యింత అన్నట్లుగా నాతట్టుచూస్తూ వెళ్ళాడు నాన్న.

సరే యిక నెల్లి ముఖం కడుక్కొద్దామని పోవో తున్నాను. ఇంతలో "ఒరే యెరోయ్ - ఇలా నా కండ్లు పెట్టుకొని మాడ్రోవ్! నడుములు విరిగేలా పిండి ముగ్గులు పెట్టిందది. తదారకముంకే తొక్కి ధ్వంసం చేయకండి," అని మందలించేసరికి, సెనో చిన్న కుప్పి గంటేసి ఆ ప్రమాదాన్నుండి తప్పకున్నాను - కాళ్ళకి కండ్లీయని దేముణ్ణి దూరుతూ!

"ఎస్ట్రెలాతో నింపబడినట్లుగా" రాత్రి సమయములో నా కళ్ళు దేదీప్య మానముగా యుండును."

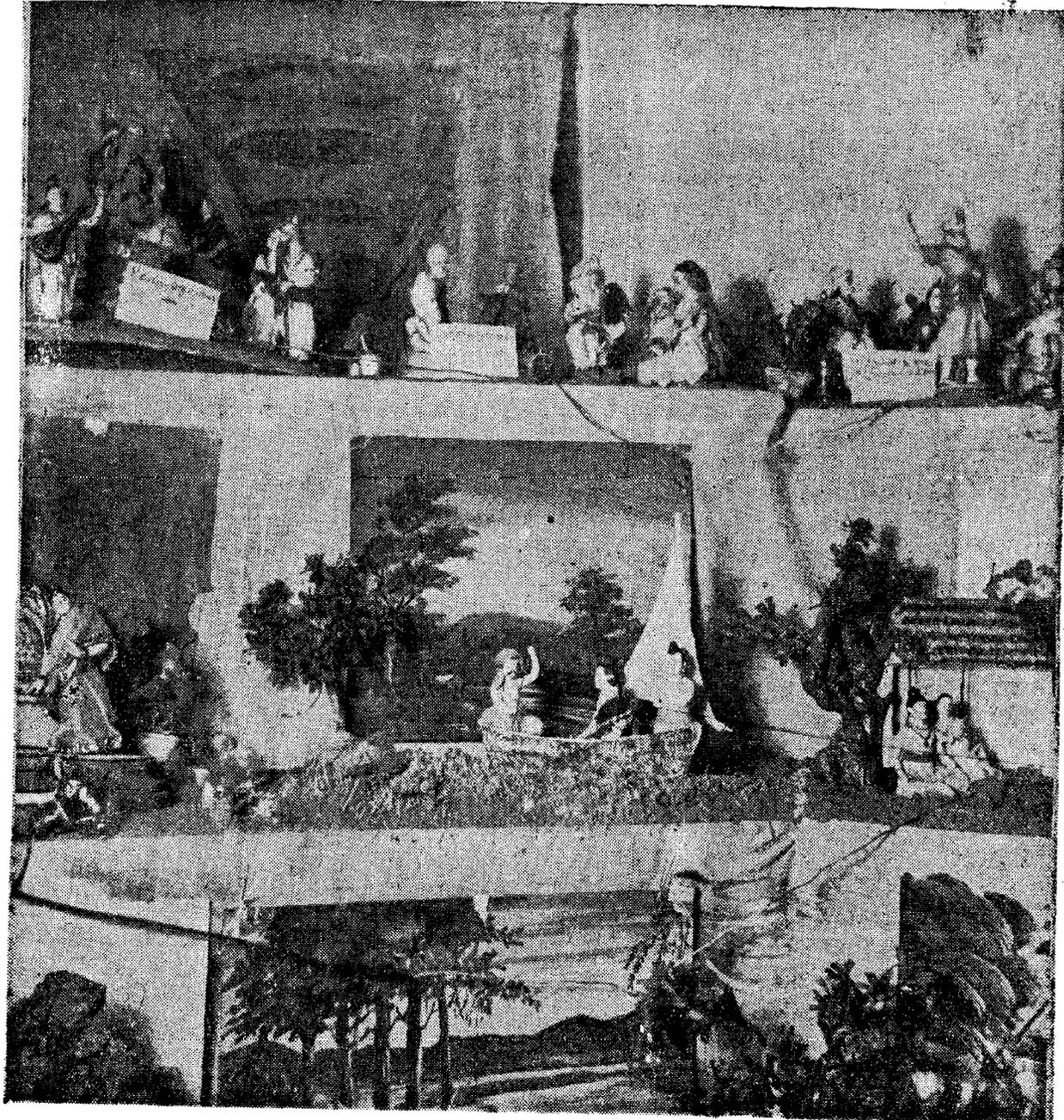

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీలు

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీలు తక్కువ ఖరీదులో ఎక్కువ ప్రకాశము నిచ్చి ఎక్కువ కాలము పనిచేయును. ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీస్ లిమిటెడ్.

బొంబాయి-47, మద్రాసు-5, కాన్పూరు-1, కలకత్తా-1

పుత్రకామేష్టియాగం, నీతారామలక్ష్మణ వనవాసం

మొగం కడుక్కొని యింట్లో కాలు
 శెట్టి సరికి యూ. ఎన్. ఓ. లోలా బ్రహ్మాం
 దమై వాస్యవం జరుగుతుందింట్లో!

“అక్కడ కాదండీ!.. ఆ బొమ్మిక్క
 దుండాలి, ఇదీ అదీ జతగా కొన్నాం మేము”
 అంటుందిమ్మ.

“నీకు తెలియవవే! ఆ బొమ్మిక్కడుం
 శేనే బాగుంటుంది. ఈ రెంటికి సిమెంట్రీ
 కుదిరింది” అంటూ నాళట్టు మాచారు, నా
 సహోర్ధ్వకోసం.

“కాదు నాన్నా అదక్కజే వుండాలి”
 చిట్టి అభి ప్రాయం.

“ఛాఛా! యిక్కడే సరిపోయింది”

“అబ్బబ్బా! మీ కెందుకండీ ఆడవల్లవో
 పోయి? ఎట్టోగట్టా మేం సర్దుకుంటాం,
 .. ఇప్పటికే నాలుగు బొమ్మలు విరిచి కుప్పె
 ట్టారు, మీరూ మీ కొడుకునూ...”

“ఒహోహో! నీవు మాత్రం తక్కవవా?
 నీవు నీకుకురూ చేరి ఓ బొమ్మకి చెయ్యి

విరిచారు, ఒకదానికి ముక్కూ, మరోదానికి
 నడుమా...”

“మితో యెందుకీ వెధవ్యాదమ్మ...!”

“అదుగో...అదుగో!..... ఆ దుడుకు
 మాటలే వస్తంటాను వెధవ్యాదమ్మనేటి? నేను
 వెవనా?”

“మమ్మల్నేం అవలా నేను”

“నమ్మ కాపంశ్రీ యెవర్నంటి?”

“ఓన్నాన్నా! వెధవ్యాదమ్మ - ఇది వచ్చి
 తప్పురుదసమాసం నాన్నా - వెధవయొక్క

వాలి సంఘం

ద స రా వి డ్దూ రా లు

వాదనలు నభవ్యములు" అది తెన్నుడి వివరణ
 "అయ్యో, మహా తెల్పివట్టా! - అది నక్క తెప్పురుడు" చిట్ట సవరణ
 "నాథా పాపము క్షమించుగాక! నీకేం తెల్పు గామర".

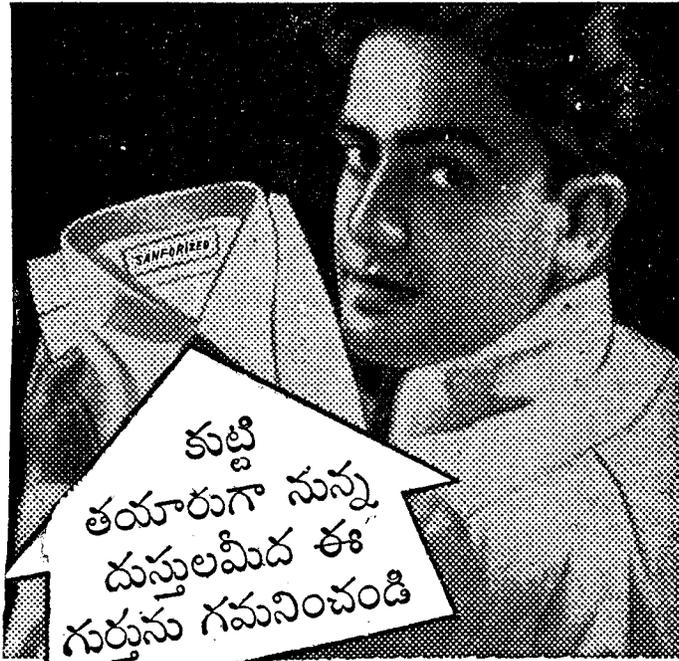
"నీకేమహా తెలివే న్నివట్టా! - మూడు వాన్నా, వెనవ్వాద న్నే సమాసం వాన్నా?" అనలు నాదన మరచిపోయి, నాన్న వీర వ్యాకరణ మీమాంసలో వడి క్యాక్ష్మ న్నివట్టా నూర్కలా నిలబడాను దిక్కు తోచిక! "అబ్బబ్బా చాలరా మీ కా కి గో ల!

ఒకేయబ్బాయిలూ, మీరందరలూ సాయం త్రమయింది వల్లరంజురా ముకు చేతన ట్టుగా మేం సర్దుకుంటాం! ఏనో పిల్లా క్షాతో నాలగూ సర్దుకోలేనవి సెలవు పెట్టడంకో ఉండమం బేసిలలే నయం- కాలికే వేరికీ అపంవనూ పెసరపు వాదనలూ వేకే! రావేచి్చి ఈవాయిగు నొమ్ములూ ఎక్కడోక్కడ పెట్టేదాం " అంది

★ ద స రా వి డూ రా లు ★

చిరాగ్గా, నాన్న నిస్పృహతో భుజాలెగి
లేసి విమ్కరించాడు రంగంలోంచి.

“అమ్మాయ్! మాకేమన్నా కాఫీలు,
గిఫ్టులున్నాయా లేక అలాంటికి (అంటే

**కుట్టి
తయారుగా నున్న
దుస్తులమీద ఈ
గుర్తును గమనించండి**

—అప్పుడు అవి చాలనట్లుగా ఎన్నటికీ క్రుంగవు

కుట్టి తయారుగానున్న చొక్కాలు, పేంటులు లేక యితర దుస్తులు
కొనునపుడు ‘సాన్ఫోరైజ్డ్’ (Sanforized) బ్రేడు మార్కును
తప్పకుండా చూడండి. అప్పుడు మీ దుస్తులు చాలనట్లుగా క్రుంగవని
మీరు విశ్వసించవచ్చును.

కుట్టిన బట్టలు అమ్మే వ్యాపారస్తులు ఎంతోమంది మిల్లులలో
కాప్రతిత్యా ముందుగా క్రుంగించబడిన ‘సాన్ఫోరైజ్డ్’ బట్టనే
వాడుతున్నారు. ‘సాన్ఫోరైజ్డ్’ ముద్రగల బట్ట చాలకాలము
పొగసుగా ఉండునని మీకు హామీ!

సాన్ఫోరైజ్డ్ - 3 - మెహూమాన్:

మనోరంజకమైన ఈ హిందీ ప్రసారమును రేడియో
విలోన్ లో ప్రతి మంగళవారము రాత్రి 7-30 గం.లకు
41 మీటర్లపై వివరించి.

సాన్ఫోరైజ్డ్ సర్వీస్.

‘సాన్ఫోరైజ్డ్’, నేతాజీ సుల్తాన్ రోడ్, మెన్ ద్రెవ్, బొంబాయి 2

కోటలికి) పొమ్మంటారా?”

“ఇదుగో నాకు చెయితీరవలం చూసు
న్నావుగా? నన్నేం వుపద్రవ పెట్టకం డే!
వంటింట్లో మూసిపెట్టున్నాయి-కాఫీలు
గిఫ్టులు అన్నీ..”

“హా రావణా!” అనుకుంటూ బయల్దేరాను
వంటింట్లోకి.

కాఫీ ఫలహారాలు ముగించి నారూం
లోకి పోయిమాద్దునుకదా-ఇంకేముంది? -నా
ట్రంపుపెట్టి కాస్తా అమాంతంమాయమైంది!

“అమ్మా!... ఓమ్మా!... నాపెట్టేమైం
దేమ్మా?...”

“ఒకేయ్ సాయం త్రప్పుట ఆ గావు
కేకలేమిట్రా? నీపెట్టికొలువు అంతస్తులో
పెట్టాం... ఇప్పుడు దాన్ని కదిలించడానికి
వీలుకాదు” అని హుకుం జారీ చేసింది.
బొసెంతమాత్రం వల్లకాదంది చెల్లాయ్!

“మరి...మరి... నాగుడ్డలే...?!”

“గుడ్డలా దండెంమీదేకాం, నీపెట్టు
లోనే సర్దుకో ఈ పదిరోజులూ...”

“.....”

“అమ్మావ్...!”

“అబ్బ నీకేకగట్టా చెప్పడం పండగ
పూట అలా కేకలేట్టకని...”

“అది కాదే నా పంచెలేమ్మా?—నా
పంచెలేమైనాయే?” యీ చింపుకొక్కటి
మిగిలింది...”

“నీ పంచెల్ని అంతస్తులమీద పరిచాం
లేరా! పైజామాలన్నాయిగా... మహాపంచె
లతోనే వూరేనేవాడిలా! తిండికి కూడా
పాంట్లతో దిగబడేవాడివి...”

హోరి థగవన్ ఈ పండగలు పదిరోజులూ
మగపురుగు లింట్లో వుండిలేరు. సాంత
ఇంట్లోనే కాండికీపులైపోవలసిందే. ఇక్కడ
దనుగు పెట్టకూడదు, అక్కడికి దోకూడదు,
ఇది తాకకూడదు, అది చూడకూడదు. సరి
సరి, బొమ్మలు పెట్టిన హాలు చుట్టూ పదడు
గుల దూరం ‘నో మాన్స్ లేండ్’గా డిక్లేరు
చేసింది చెల్లాయ్! అక్కడెవ్వరు
ట్రెస్సాన్ చేసేవా, ప్రమాదం ప్రమాద
మంటూ చిందులు వేస్తుంది. సరే ఇక తిప్ప
టడుగులు వేస్తూన్న చిన్నవాడు కూడా
విరోధివరంలో ఒకడుగా ప్రకటింప
బడ్డాడు! కొలువు కూటంలాకి పోతే చాలు
వెంటనే హంకరిస్తూ గ్రడ్డలా వాడిమీదికివాలి
“ఇంకేముంది? ఇంకెసలే! అదో-అక్కడ
పార్కుని ధ్వంసం చేసేస్తున్నాడు,
కొండల్ని పిండి చేస్తూన్నాడు అదుగో
అక్కడఅంగట్లో శెట్టి నేతుకుపోయాడు”
చిట్టివా డోతెట్టు బొమ్మలకోసం మొకటే
గో! పసిపిల్లలేమీ పండుగ పదిరోజులం
దన్నప్పట్నీంచి ‘బొమ్మల పండగెప్పుడే?
బొమ్మలేవునుపెద్దారే’ అని ఒకటే వుబ
లాట పద్మాంటూరుకదా? తీరా పండుగ

లా చేస్తుంటున్నట్టికి పిల్లల్లా లా
 బామ్మల దగ్గరికి పోనీరు - వాళ్ళ
 గారి పోకేతే కూడా అవి పనిలిపోతా
 యంటూ! పేలేమొ 'పిల్లలపండుగ!' కాని
 సంబరాలన్నీ పెద్దలవే! 'పిల్లల పండుగ'
 అనే కంటే 'అమ్మలక్కల పండుగ'నో లేక
 'అమ్మాయిల పండుగ'నో అంటే సరిపోతుం
 దేమా!

పండుగ పదిరోజుల్లో ప్రతిరాత్రి భోజ
 నాలవేళ - "అమ్మావో! వాళ్ళ ఊర్నికొకట్టు
 కొచ్చింది చూచావు గామ్మా - (సెంచి
 చిఫాన్ వీర..."

"అదినరే, పంకజమ్మ చిన్నమ్మాయి వేసు
 కొచ్చిన నెక్లెసు చూచావా? నాలుగు సవరే
 నట - ఏమండోయ్! దాని మెల్లో అలాంటి
 నెక్లెసే బాగుంటుంది..."

"కానీలేమ్మా! నెక్లెసు... నెక్లెసు!
 నాలుగు నెల్లుగా వెల్వెట్ జాకెట్ కొనీ
 మ్మాంటున్నాను... అమ్మా! గజం పదహారు
 రూపాయలేనన్నే (!) పండుగల్లోపన్నే,
 ఓ వెల్వెట్ జాకెట్లేమ్మా!"

నాన్న దేనికీ సమాధానం చెప్పకు!
 నాన్నకి తెలుసు - ఎన్నోళ్ళుగా ఏ ఏ కోరిక
 తెలా కోరబడింది, ఏ విధంగా యితవరకూ
 ఆ కోరికలు తీర్చుదానివల్ల వాళ్ళ గుండెలు
 'ద్రవించి, స్రవించినశించి' పోతుండేది ఏక
 ధాటిగా ఏకరువు పెడారు, యింకా ముది
 రితే రాగయుక్తంగా కూడా!

ఎంత కాదు కాదంటూన్నా నాన్న
 మెడకి దోలు తగిలించి, ఇప్పటికీ కొనె

కాదు - అమ్మా వీర, చెల్లాయో మైసూర్
 పిల్లు పరికిణి పాపదా యిలాంటివి. ఇంక
 వీధిలో గాజులకెట్టి, రిబ్బన్లవాడు పోయి
 నవ్వువల్ల, యింట్లో తివ్వవేసి సినిమాలూ,
 సినిమా సత్కృతాల తిరునామాలూ, వల్లించి
 ఒకటో రెండో వాలుమరుపోతుంటారు.
 నాన్నేమో వైటమిన్ 'ఎమ్' తక్కువై
 మకతిక, తికమక పడి 'ఫారిన ఎయిడ్' కి
 అప్రే చేస్తాడు 'ఏదీ గతి నాకు?' అంటూ!

పండుగరోజులు కదా, తృప్తిగా తిని,
 కంటినిండా నిద్రపోవడానికి వీలేదు! ఒక్క
 కుమకు తీసేప్పటికే 'ఒకే అబ్బాయి! అలా
 మార్కెట్లోకి ఓ పాపలాకి తమలపాకులు,
 పదిపలాలు చూరలు, పసుపూ, రెండు మల్లె
 చెండ్లూ పట్టుకరారా' అనో 'ఒకేయే శెట్టి
 అంగట్లో ఒక వీసె నెనగసిండి, నువ్వుల
 నూనోపడి పట్టుకరారా' అనో పురమా
 యిస్తుంది. కాళ్ళకి బలపాలు కట్టుకోవలసిందే
 యిక.

మరిక సాయంత్రం నాలుగంటల్నించి
 రాత్రి తొమ్మిదింటికాకా మగపురు గింట్లో
 కాలిపెట్టడానికి హక్కులేదు. ఏ పార్కు
 చెట్లకిందో, ఏ చిట్టోకో, బీచ్కో, పోయి
 బిస్కట్ బిస్కట్ మంటుండవలసిందే!
 ఇంట్లో నీ గదిలోపడి తలుపును బిగుంచు
 కుండా మనుకున్నా వుండనిస్తారా ఏం"
 ఉహూ! ఏనో చేసింది యింతింత
 పొట్లూలు కట్టమనో, లేమంటే 'ఒకేబ్బాయ్
 ఓ క్షణం పాపటి పట్టుకోసుందూ, వాళ్ళు
 పోయేస్తామంటున్నారు, తాంటూలా
 లీయాలి - వీడొకటే మయిన గోల చేస్తూ
 న్నాడు, చేయూ కాలూ ఆణ్ణిక...నాయ
 న్నాయన! ఒక్కక్షణం!" అని చిన్నవాణ్ణి
 మెకడారు!. తప్పిపోయి "చిట్టిని పెట్టుకో
 నుండమనాదామ్మా!" అన్నావనుకో-
 "అదేమిటా - అదే మూరికే వుండా
 యేమిటి? - వచ్చిన నలుగురికీ పసుపూ
 గంధం అందిస్తూంది" - అని కూతుర్ని
 వెనకేసుకొస్తుంది. ఇహ ఖర్చించాలక గది
 తలుపు తీశానా - రామ రామ - కోయిల
 స్వరం మొదలు మార్కాలకూత (తెలుగు
 పండితులు త్రిమిత్రుగాక) దాకా చిత్ర
 విచిత్రమైన శబ్దాలు వే జారెత్తిస్తాయి
 ప్రాణాలను! అందులోనూ నీకు కాస్త
 నచ్చినపాటను, అలా తెలిసి తెలిసి, హత్య
 చేస్తూంటే దుర్బుకోలేక "హతో స్వీహతోస్మి,
 రక్షించండి, శరణు, శరణు" అని బిగ్గరగా
 అరవాలనిపిస్తుంది! గదిలో ఉక్క వేసి
 బయటికి వచ్చావంటే - అక్కడ సమావేశ
 మైన లెక్చి కలర్ వ్యక్తులు - "ఈ మగ
 కటకం యిక్కడెందుకున్నట్టు" అన్నట్టుగా
 చూస్తారు వాళ్లెందుకో - బొమ్మల పండుగ
 పూరిగా వాళ్ళెవట్టుగా!

కృ! ... ఎందుకులే...? యింతకీ మగ

వాళ్ళి పదిరోజులూ రోజుకొక రోజులా,
 'సత్రం లో భుక్తి, నుతం లో నిద్ర,
 అన్నట్లు గడపాల్సిందే...!

సిరోలిన్
 మీ దగ్గుకీ
 కారణము!
 నిర్మూలము చేస్తుంది
 - మీ దగ్గుదము
 అపుట
 మాత్రమే కాదు

సిరోలిన్ మీకు దగ్గును
 కలిగించే అపాయకరమైన రోగ
 క్రిమిలను నిర్మూలిస్తుంది

దగ్గుకు విరపాయి
 మైన కుటుంబ
 ఔషధము

సుఖ మైన స్నానమునకు
రాజా
 కస్తూరి సబ్బు

సుఖ మైన వుతుకునకు
రాజా బార్ సబ్బు

తెలుగు అంగభాషా బోధిని

తెలుగు చదువరెవినవారెంద
 ఈపుస్తకంతో ఇతరుల సహాయం
 లేకనే ఇంగ్లీషుభాష నులభంగా
 చదువను, వ్రాయను, మాట్లాడను,
 పుస్తకప్రత్యుత్తరాలు జరపడం
 వేర్వేకోవచ్చును. ఒక పెద్దక్యారికో

బైందు పుస్తకం రు. 5/- ఏ. ఏ. రు. 1-2-0.
కొక్కొక్కము: ఇది అవలెన కొక్కొక్క
 గ్రంథము. పోడోలకో
 నున్నది - రు. 1/- ఏ. ఏ. రు. 0-12-0.
 Vani Book Depot, P. B. No. 239, Madras-1.